

พลังการจัดการเรียนการสอนแบบเปิด นักศึกษาปริญญาเอก

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิศวกรรมภาวะผู้นำ รุ่นที่ 4

วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

ศาสตราจารย์จารย์ ดร.นพ.กระแส ชนวงค์¹ ผศ.ดร.เกษม ชนวงค์² รศ.ดร.จุฬารณย์ โสตะ³

อ.ดร.สายัณห์ ผาน้อย⁴ ผศ.ดร. อำนาจ ชนวงค์⁵ อาจารย์ ดร.ชวลิต หงษ์ยนต์⁶

1,2,3,4,5,6 วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

Correspondences Author : จุฬารณย์ โสตะ โทร. 0862389779 E-mail chulaporn@cas.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเชิงคุณภาพ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความหมาย ความสำคัญ กระบวนการ และผลการจัดการเรียนรู้แบบเปิด ในนักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา วิศวกรรมภาวะผู้นำ ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย โดยการทบทวน เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการ สังเกตแบบมีส่วนร่วม การ สัมภาษณ์ การอภิปรายกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน แล้วนำมาสรุปเป็นหมวดหมู่ 1) ความหมาย ความสำคัญ ของ การเรียนรู้แบบเปิด 2) กระบวนการ เรียนรู้แบบเปิด และ 3.) ผลการดำเนินงาน ผล การศึกษาพบว่า 1). การเรียนรู้แบบเปิด หมายถึง นวัตกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริม ให้ นักศึกษา เกิด ความคิดแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ผ่านการตั้งคำถาม มอบหมายงานและอภิปรายอย่างกว้างขวาง 2) ความสำคัญของ การจัดการเรียนแบบเปิด ได้แก่ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ การเสริมสร้างความ เชื่อมั่น เสริมสร้างความเป็นนนักคิด นักเขียน นักวิชาการ เสริมสร้าง การคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความเป็นจริงและเป็นประโยชน์อย่างสูง เสริมสร้างการเรียนรู้ ตลอด ชีวิต และ เสริมสร้างการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความคิดต่าง เสริมสร้างการเพิ่มพูน ประสิทธิภาพการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 และ เสริมสร้างภาวะผู้นำอย่างสง่างาม รวมทั้งการเป็น แบบอย่างที่ดี 3). กระบวนการที่สำคัญ 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) การนำเสนอปัญหาปลายเปิด (Posing open ended problem) 2) การเรียนรู้ด้วยตนเองของ นศ. (Students' self direct Learning) 3) การอภิปรายร่วมกัน

ของผู้เรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน (Whole class discussion and comparison) 4). การสรุปการเชื่อมโยงสรุปและสังเคราะห์ (Summing up by connection) 5). การนำเสนอในการสัมมนา และเผยแพร่ (Presentation and Publication) ผลการดำเนินงาน พบว่า นักศึกษามีทักษะในการสืบค้นข้อมูล การสรุปผลการดำเนินงาน เป็นองค์ความรู้ใหม่ การอภิปรายอย่างกว้างขวาง การจัดทำผลการดำเนินงาน ร่างโครงร่างวิทยานิพนธ์ มีความพร้อมในการสอบ วัดคุณสมบัติทุกด้าน และ การนำเสนอผลงานทั้งเป็นรูปเล่มและเวทีสัมมนา อย่างเชื่อมั่น เป็นประโยชน์และมีคุณค่าทางวิชาการ คนละ 1 เรื่อง รวมเป็น 4 เรื่อง

คำสำคัญ : พลัง การจัดการเรียนการสอนแบบเปิด นักศึกษาระดับปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมภาวะผู้นำ

The Power of Open Approach among Ph.D. on Leadership innovation Students # 4, College of Asian Scholars.

Prof. Dr. Krasae Chanawongse¹, Assist. Prof Dr. Kasom Chanawong²,

Assoc. Prof. Dr. Chulaporn Sota³, Dr. Sayan Phanoi⁴ , Assist. Prof Dr.Amnaj Chanawongse⁵ ,

Dr.Chawalit Hongyon⁶

^{1,2,3 4,5,6} College of Asian Scholars, Thailand

Correspondence Author : Chulaporn Sota Tel. 0862389779 E-mail: chulaporn@cas.ac.th

Abstract

This qualitative research article aimed to describe the meaning, importance, process, and outcomes of open learning among doctoral students in the Philosophy Doctorate program in Leadership Innovation at the Graduate College of Asian Scholars. Data was collected qualitative data through a literature review, participant observation, interviews, focus group discussions, and presentations, and then categorized by content analysis 1) the meaning and importance of open learning; 2) the process of open learning; and 3) the outcomes. The study found that: 1) Open learning refers to a learning innovation that encourages students to develop independent problem-solving skills through questioning, assignments, and extensive discussions; and 2) the importance of open learning includes fostering creativity, building self-confidence, cultivating critical thinking, writing, and academic skills, promoting innovative problem-solving relevant to reality and highly beneficial situations, fostering lifelong learning, promoting acceptance of diverse opinions, enhancing 21st-century teaching effectiveness, and cultivating graceful leadership as well as positive role models.

3) The five key processes include: 1) Posing an open-ended problem; 2) Students' self-directed learning; 3) Whole-class discussion and comparison; 4) Summing up by connection; and 5) Presentation and publication. The results showed that students demonstrated skills in data

research or effectively literature review, summarizing findings into new knowledge, engaging in extensive discussions, preparing research findings, drafting thesis outlines, and were well-prepared for all aspects of the qualifying examination. They also presented their work confidently, both in written form and at seminars, with one thesis each, totaling four thesis projects.

Keywords: The Power, Open Approach , Ph.D. on Leadership innovation Students , College of Asian Scholars.

1.บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และองค์ความรู้ ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้จากแบบเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน ไปสู่การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะปริญญาเอก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและผู้นำทางความคิด (Thought Leaders) ที่มีศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมและนำการเปลี่ยนแปลงในองค์กรและสังคม

แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ **Open Approach** เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเปิดกว้างทางความคิด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม การคิด การสืบค้น ข้อมูล การค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมการอภิปรายผล และร่วมกันสร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิดอย่างอิสระและสร้างสรรค์ โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้มากกว่าการถ่ายทอดความรู้เพียงฝ่ายเดียว แนวทางดังกล่าวได้รับการยอมรับว่าสามารถส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้นำในยุคดิจิทัลและยุคแห่งนวัตกรรม ตามเป้าหมาย การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่ง ยุภาพักตร์ สะเดา (2555) Inprasitha, M. (2010). สรุปว่า การเรียนแบบเปิด เน้นองค์ประกอบสำคัญคือ 1. ชี้นำเสนอปัญหาต่อห้องเรียน 2) ชี้นำกิจกรรมและลงมือด้วยตนเอง 3) ชี้นำอภิปรายผล 4) ชี้นำสรุปบทเรียน

สำหรับนักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวัตกรรมการภาวะผู้นำ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดเพียงการศึกษา ทฤษฎีภาวะผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การ วิจัยเชิงนวัตกรรม การคิดเชิงวิพากษ์ และการประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำเพื่อแก้ปัญหาในบริบทจริง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบ **Open Approach** จึงอาจเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของ นักศึกษาปริญญาเอกให้สามารถเรียนรู้เชิงลึก มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และสามารถสร้าง นวัตกรรมทางความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แม้แนวคิด **Open Approach** จะได้รับความสนใจในแวดวงการศึกษา เพิ่มขึ้น แต่การศึกษาถึง “พลัง” หรืออิทธิพลของการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าวต่อการพัฒนาศักยภาพ ของนักศึกษาปริญญาเอก โดยเฉพาะในสาขาวัตกรรมการภาวะผู้นำ ยังมีอยู่อย่างจำกัด ทั้งในด้าน ผลต่อการคิดเชิงนวัตกรรม ความสามารถในการเป็นผู้นำ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนการ พัฒนาคุณลักษณะของผู้นำแห่งอนาคต ดังนั้น การศึกษาวิจัยเรื่องนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนา ผู้นำระดับสูงในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและจำเป็น ในการทำวิจัยเรื่อง **“พลังของการเรียนแบบ Open Approach ในนักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวัตกรรมการภาวะผู้นำ”** เพื่อนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบกระบวนการ เรียนรู้ และการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโลกยุค ใหม่ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนานักศึกษา ปริญญาเอกให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมภาวะผู้นำ และสามารถ ขับเคลื่อนองค์กรและสังคมได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2.วัตถุประสงค์

เพื่ออธิบายความหมาย ความสำคัญ กระบวนการ และ ผลการเรียนรู้ ของการเรียนรู้แบบเปิด

3. วิธีการศึกษา โดยการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนการสอน กระบวนการเรียน ด้วยการมอบหมายงาน การเรียนรู้ในชั้นเรียน นักศึกษาเลือกศึกษา สภาพปัญหาที่สนใจ สืบค้นข้อมูล แสวงหา แนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในห้องเรียน อาจารย์ เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน การศึกษา ตั้งคำถาม เพื่อให้เกิดการคิด ไคร่ครวญ แสวงหาการแก้ไขปัญหา และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็น อภิปรายอย่างกว้างขวางและ นำเสนอผลการดำเนินงานรวมทั้งการเผยแพร่ในวงวิชาการ

4. ทบทวนวรรณกรรม

วิธีการเรียนการสอนแบบเปิด (Open Approach) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ คิด ค้นพบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เปิดกว้าง (Open-ended Problems) โดยผู้เรียนสามารถใช้วิธีการคิดที่หลากหลาย และสามารถนำเสนอคำตอบได้มากกว่าหนึ่งวิธี Inprasitha, M. (2010). ฐาพัคตร์ สะเดา (2555) กล่าวว่า การเรียนแบบเปิด เน้นองค์ประกอบสำคัญ กล่าวไว้ การสอนแบบวิธีการเรียนแบบเปิด (Open Approach) จะเน้นการใช้โจทย์สถานการณ์ปัญหาปลายเปิด โดยมีลักษณะการเปิด 3 ประการ คือ กระบวนการเปิด (มีแนวทางแก้ปัญหาหลากหลาย), ผลลัพธ์เปิด (มีคำตอบถูกต้องหลายคำตอบ), และ แนวทางการพัฒนาเปิด (สามารถต่อยอดเป็นปัญหาใหม่ได้)

โดยแนวทางนี้มักถูกนำมาประยุกต์ใช้ผ่าน ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน ดังนี้:

1. ขั้นนำเสนอปัญหาต่อชั้นเรียน: ครูนำสถานการณ์ปัญหาปลายเปิดมาให้ผู้เรียนทำความเข้าใจร่วมกัน
2. ขั้นลงมือทำกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเอง: นักเรียนลงมือแก้ปัญหาตามวิธีของตนเอง จากนั้นจับกลุ่มเพื่อสรุปแนวคิดและเหตุผลก่อนเตรียมนำเสนอหน้าชั้น
3. ขั้นอภิปรายและเปรียบเทียบร่วมกัน: แต่ละกลุ่มนำเสนอวิธีคิด ให้เพื่อนในชั้นเรียนและครูร่วมกันอภิปราย เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของวิธีแก้ปัญหา
4. ขั้นสรุปบทเรียน: ครูและนักเรียนร่วมกันเชื่อมโยงแนวคิด สรุปเป็นหลักการหรือข้อค้นพบร่วมกัน

หากคุณกำลังศึกษาแนวการสอนนี้อยู่ ฉันสามารถช่วยคุณในเรื่องใดเพิ่มเติมได้:

เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างวิธีแบบเปิดกับการสอนแบบปกติ

- ยกตัวอย่างสถานการณ์ปัญหา ปลายเปิดที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย

- **สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** เพิ่มเติมสำหรับนำไปเขียนรายงาน

แนวคิด Tejima (1997)วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเปิด (Open Approach) โดยเน้นการใช้ ปัญหาปลายเปิด (Open-ended problems) เพื่อดึงกระบวนการคิดของผู้เรียนออกมา โดยมีจุดเด่นและหลักการที่สำคัญดังนี้:

- **ไม่มีคำตอบเดียว:** โจทย์ปัญหาจะต้องมีแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาได้หลากหลาย
- **เน้นความสมเหตุสมผล:** การวัดผลไม่ได้ตัดสินแค่ "ถูกหรือผิด" เพียงอย่างเดียว แต่ดูที่เหตุผลและวิธีการที่นักเรียนใช้แก้ปัญหา
- **บูรณาการเนื้อหา:** กิจกรรมช่วยเชื่อมโยงเนื้อหาคณิตศาสตร์หลายๆ เรื่องเข้าไว้ด้วยกันภายในเวลาที่มีอยู่

จึงสรุปได้ว่า การเรียนแบบเปิด เน้นการส่งเสริมผู้เรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง อย่างสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ และมีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์เป็นผู้จัดประกาการด้วยคำถาม ผู้เรียนเป็นผู้ แสวงหาคำตอบ ด้วยการ สืบค้นข้อมูล จากหลากหลายแหล่งแล้วนำมาสรุปผล อภิปรายร่วมกันจนแตกฉาน ตกผลึก นำมาสรุปเป็น องค์ความรู้ใหม่ และเสนอผลต่อไป

5.ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ ทั้งด้านความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบและแนวทางการพัฒนา
การเตรียมความพร้อมด้านการเงิน ดังต่อไปนี้

ประโยชน์ของการเรียนแบบเปิด Open Approach

- พัฒนาการคิดวิเคราะห์ รู้จักแยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรอง มีเหตุ มีผล
- ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ แสวงหาคำตอบและแนวทางใหม่ๆ
- พัฒนาทักษะการสื่อสาร มีทักษะการสื่อสารที่เข้าใจง่าย ใช้คำพูด และช่องทางที่เหมาะสม
- สร้างความมั่นใจในการเรียนรู้ เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นที่ยอมรับ ได้แสดงออกและ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยเทคนิควิธีการ การสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย ใน data base ต่างๆ
- พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21 เพิ่มพูนทักษะสำคัญ สากลการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดเป็น แก้ไขปัญหาเป็น และ เสริมสร้างการแก้ไขปัญหาทั้งเฉพาะหน้าและ ระยะไกล รวมทั้ง เข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
- สร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ ทักษะ ทักษะ กับสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่

5.1 .ความหมายของ 1). การเรียนรู้แบบเปิด หมายถึง นวัตกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริม ให้ นักศึกษา เกิดความคิดแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ผ่านการตั้งคำถาม มอบหมายงานและอภิปรายอย่าง กว้างขวาง

5.2.ความสำคัญของ การจัดการเรียนแบบเปิด ได้แก่ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ การ เสริมสร้างความเชื่อมั่น เสริมสร้างความเป็นนนักคิด นักเขียน นักวิชาการ เสริมสร้าง การคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้าง ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความเป็นจริงและเป็นประโยชน์ อย่าง สูง เสริมสร้างการเรียนรู้ ตลอดชีวิต และ เสริมสร้างการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความคิดต่าง และ เสริมสร้างภาวะผู้นำอย่างสง่างาม รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดี

5.3 กระบวนการของการเรียนรู้แบบเปิด ได้แก่ การตั้งคำถามและมอบหมายแนวทาง การ แสวงหาความรู้ จาก การเงินเพื่อวัยเกษียณ มีความสำคัญมากต่อทุกวงการ มีประโยชน์ต่อบุคคลและ องค์กร ปัจจุบันด้วยตนเอง การเสนอผลงาน และ อภิปรายร่วมกัน กการสรุปผลการศึกษาเพื่อนำไปสู่การ สร้างองค์ความรู้ที่

- 1). การนำเสนอปัญหาปลายเปิด (Posing open ended problem)
- 2).การเรียนรู้ด้วยตนเองของ นศ. (Students' self direct Learning)
- 3).การอภิปรายร่วมกันของนักเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน (Whole class discussion and comparison)
- 4) การสรุปการเชื่อมโยง สรุปและสังเคราะห์ (Summing up by connection)
- 5). การนำเสนอในการสัมมนา และเผยแพร่ ต่อไป (Presentation and Publication)

5.4 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา ได้ ศึกษาข้อมูล สืบค้นข้อมูลจาก data based เช่น science direct, chat GPT, Science space, copilot, google scholar และ website ต่างๆ ทำให้มีผลงาน ที่น่าสนใจ เพื่อเป็น แนวทางในการ ทำวิทยานิพนธ์ ต่อไป ในระยะ 1 ปีแรกของการศึกษา นักศึกษามีทักษะในการการ สรุปผลการดำเนินงาน เป็นองค์ความรู้ใหม่ การอภิปรายอย่างกว้างขวาง มีความพร้อมในการสอบ วัด คุณสมบัติทุกด้าน และ การนำเสนอผลงานทั้งเป็นรูปเล่มและเวทีสัมมนา อย่างเชื่อมั่น และการจัดทำโครง ร่างวิทยานิพนธ์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ คนละ 1 เรื่อง พร้อมการศึกษาสภาพปัญหา คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย สถิติในการ วิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย พร้อมการอ้างอิง ได้แก่

การพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำแบบสองมิติของพยาบาลหัวหน้าหน่วยปลูกถ่ายไต ระบบสุขภาพ “ไทย”

การพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ Smart Nurse ใน พยาบาล
วิกฤตเฉพาะทาง โรงพยาบาลตติยภูมิ เขตสุขภาพที่ 7

การพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าสาขาวิชาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การ
สอนของอาจารย์ในระดับปริญญาตรีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำภาวะผู้นำดิจิทัลของพยาบาลในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม อุบัติเหตุ
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลและความปลอดภัยของผู้ป่วยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเรียนรู้แบบเปิด ทำให้นักศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความเชื่อมั่น และสามารถ สืบค้น
ข้อมูลจาก data base และ การใช้ทักษะdigital ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประยุกต์ใช้ในบริบทของงานใน
หน้าที่ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยและสถิติขั้นสูง

6. หลักการการจัดการเรียนรู้แบบเปิด

6.1 ด้านอาจารย์ ผู้สอน ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทั้งเนื้อหา ที่จะสอน ด้านเทคนิคการสืบค้นข้อมูล
(Search engine) ทั้งdata base ต่างๆ ได้แก่ Science Direct, google scholar, PubMed, Thaijo, AI ในการสืบค้น
ข้อมูล ได้แก่ Chat gpt, Consensus, Notebook LM, gemmini, copilot, Sci Space.

อาจารย์ผู้สอนมีบทบาทสำคัญ ในการกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียน
ให้ มีความรับผิดชอบ ภาคภูมิใจในตนเอง ควบคุมตนเองได้ และ วางแผนการจัดการเรียนการสอน
ด้วยตนเอง ให้กำลังใจ ติดตามการดำเนินงาน มี schedule ในการติดตามการทำงาน การเสนอ
ความก้าวหน้าของงาน

6.2 บทบาทของนักศึกษา เป็นผู้มีความขยันขันแข็ง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความสนุกกับการแสวงหาความรู้
ด้วยตนเอง มีความภาคภูมิใจ และ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอตลอดจน กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออก ชอบ
ความท้าทาย

6.3 สถาบัน หน่วยงาน มีนโยบาย ในการส่งเสริมการเรียนการสอนแบบเปิด และสนับสนุน ห้องเรียน
wifi สื่อ electronic ตลอดจน data base ต่างๆ

6.4 ปัญหาอุปสรรค

ขาดการเข้าถึง ฐานข้อมูลสำคัญๆ, การคุ้นชินกับการเรียนการสอนแบบเดิมของ นักศึกษาและ
อาจารย์ การบริหารเวลาไม่ดี ขาดทักษะอ่านเร็ว ภาษาอังกฤษ ขั้นสูง

7.การอภิปรายผล

การจัดการเรียนแบบเปิด ต้องอาศัย พลังกาย พลังใจ พลังสติปัญญาและมุมมองสมัยใหม่ ที่ให้โอกาส ผู้เรียนในการคิด การแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ การอภิปรายผล การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จึงควรมีพื้นฐานที่ดี ของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อันเป็นทักษะสำคัญในการคิดและการใช้ชีวิต คิดเป็น ทำเป็นแก้ไขปัญหาเป็น (Applied skill) อันได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหา (Critical thinking and problem solving) 2).ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3).ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อการปรับตัว ทั้ง ในระดับประเทศและนานาชาติได้ดี (Cross-cultural Understanding) 4) ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork and leadership) 5).ทักษะการสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Communication, Information, and media literacy) 6).ทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศต่าง (Computing and ICT Literacy) 7). ทักษะในสายงานอาชีพ และ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Career and Learning skill) 8). ตลิตจนมีความเมตตา กรุณา มีความเข้าใจผู้อื่น มีคุณธรรม ศีลธรรม (Compassion , Empathy, Ethics) การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21(<https://www.google.com/search>) การเรียนการสอนแบบเปิด ผู้เรียนต้องมีวิสัยทัศน์และมีทักษะดิจิทัลอย่างสูงซึ่งสอดคล้องกับ James Burns (1978) & Bernard Bass (1990) ทั้งสองเป็นผู้พัฒนาแนวคิด Transformational Leadership ซึ่งเน้น (การมีวิสัยทัศน์ร่วม “Shared Vision)” ที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างแท้จริง ซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวคิดผู้นำทางการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมาก

8.บทสรุป

บทความวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่ออธิบายความหมาย ความสำคัญ กระบวนการ และผลการจัดการเรียนรู้แบบเปิด ในนักศึกษาระดับปริญญาเอก โดยการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการ สังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การอภิปรายกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน แล้วนำมาสรุปเป็นหมวดหมู่ 1) ความหมาย ความสำคัญ ของ

การเรียนรู้แบบเปิด 2).กระบวนการ เรียนรู้แบบเปิด และ 3.) ผลการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการที่สำคัญ 5 ขั้นตอนในการเรียนแบบเปิด ได้แก่ 1) การนำเสนอปัญหาปลายเปิด (Posing open ended problem) 2) การเรียนรู้ด้วยตนเองของ นศ. (Students' self direct Learning) 3)การอภิปรายร่วมกันของผู้เรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน (Whole class discussion and comparison) 4). การสรุปการเชื่อมโยง สรุปและสังเคราะห์ (Summing up by connection) 5). การนำเสนอในการสัมมนา และเผยแพร่ (Presentation and Publication) ผลการดำเนินงาน พบว่า นักศึกษามีทักษะในการสืบค้นข้อมูล การสรุปผลการดำเนินงาน เป็นองค์ความรู้ใหม่ การอภิปรายอย่างกว้างขวาง การจัดทำผลการดำเนินงาน ร่างโครงร่างวิทยานิพนธ์ มีความพร้อมในการสอบ วัดคุณสมบัติทุกด้าน และ การนำเสนอผลงานทั้งเป็นรูปเล่มและเวทีสัมมนาอย่างเชื่อมั่น เป็นประโยชน์ และมีคุณค่าทางวิชาการ จึงควรส่งเสริม ให้มีการเรียนการสอนแบบเปิด อย่างกว้างขวางในทุกรายวิชา อาจารย์ ผู้สอน เน้นบทบาทผู้เอื้ออำนวยความสะดวก (facilitator) กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ เพิ่มทักษะการแก้ไขปัญหา ที่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริง และเป็นประโยชน์อย่างสูง และมีประสิทธิภาพ

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ควรส่งเสริมการจัดการการเรียนแบบเปิด ให้กว้างขวาง
2. ควรปลูกฝังจิตสำนึกของตนเองและเป็นแบบอย่างด้านการเรียนการสอนแบบเปิด การส่งเสริม ให้ นักศึกษา อาจารย์ ได้ มีโอกาสจัดทำผลงานใหม่ ทั้งผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย การนำเสนอผลงานในเวทีการประชุมต่างๆและ การเปิดโลกทัศน์ ภายนอก
3. ควรส่งเสริม ให้มี ความรอบรู้ทางดิจิทัล (Digital literacy) เพื่อให้สามารถ เข้าถึงฐานข้อมูลและ ความรู้ใหม่ๆ ทั้งในและต่างประเทศ
4. สถาบันการศึกษาควร ปลูกฝังนักศึกษาให้มีความพร้อมในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญ ต่อการเรียนรู้แบบเปิด

9.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา รูปแบบของการจูงใจและการสร้างแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้แบบเปิด
2. ควรศึกษาประสิทธิผลของการพัฒนาสื่อและกลวิธีต่างๆต่างๆเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเปิด

3. ควรมีการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้แบบเปิด
4. ควรศึกษากลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และ ความฉลาดทางด้านสติปัญญาและด้านอารมณ์ ด้วยการเรียนแบบเปิด
5. ควรศึกษา แนวทางการส่งเสริม ความพร้อมของสถานที่ ครูอาจารย์ นักศึกษา สิ่งสนับสนุน ต่อการพัฒนาการเรียนแบบเปิด

เอกสารอ้างอิง

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21(2569). <https://www.google.com/search?q>.

วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเปิด (open approach), (2569)

<https://supapornouinong.blogspot.com/2018/04/open-approach.html>

เทคโนโลยีทางการศึกษา ช่วยลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำ

<https://www.google.com/search?q>

ยุภาพัทตร์ สะเดา. (2555).การเรียนรู้แบบเปิด <https://www.google.com/search?q>

Bass, B. M. (1990). From transactional to transformational leadership: Learning to share the vision. *Organizational Dynamics*. 18(3), 19–31.

Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York, NY: Harper & Row.

Inprasitha, M. (2010). *One feature of adaptive lesson study in Thailand: Designing a learning unit*. In Y. Shimizu, Y. Sekiguchi, & K. Hino (Eds.), *Proceedings of the 5th East Asia Regional Conference on Mathematics Education* (pp. 193–206). Tokyo, Japan.

Inprasitha, M. (2015). Teacher professional development through lesson study and open approach in Thailand. *World Association of Lesson Studies International Conference Proceedings*, 1, 173–181.

Tejima (1997) Open Approach, <https://www.google.com/search?q=Tejima>